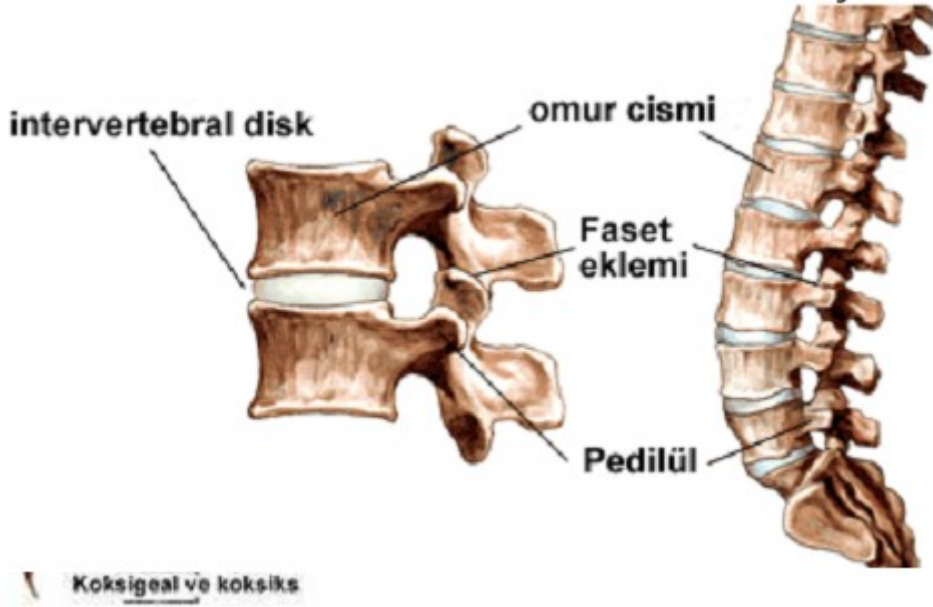
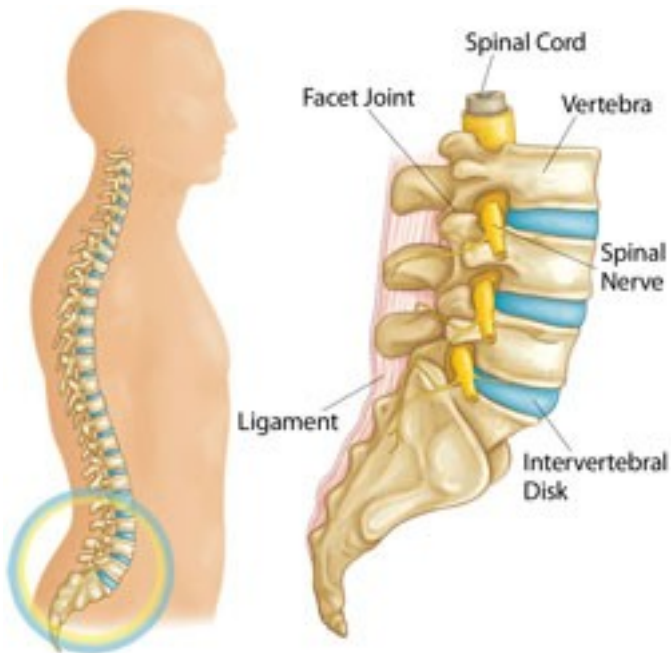

Omurga Anatomisi

Boyundan başlayıp kuyruk sokumunda sona eren omurga anatomisi genel olarak 3 bölümde incelenir. Bu bölümlerde 7 boyun, 12 sırt, 5 bel omuru bulunur. Bel omurlarının hemen altında sakrum kemiği ve onun da altında evrimsel bir artık olan kuyruk sokumu kemiği bulunur (Şekil 1).

Bir omurga kemiğinde değişik parçalar vardır. Gövde (omur cismi) denilen ana parça yük taşıyan en önemli parçadır. Gövdenin hemen arkasında omuriliğin geçtiği kanal bulunur. Her omur alt ve üstte eklemler (faset eklemi) ile birbirlerine bağlanır. Bu kilit sistemi omurganın sabitliğini sağlar. Gövde ile bu eklemlerin arasındaki oluklardan sinir kökleri çıkar (Şekil 2).

Gövdeler disk denilen esnek bir doku ile birbirleri üzerinde sıralanır (Şekil 2: intervertebral disk). Disk kauçuk kıvamında bir halka ve içinde jöle kıvamında çekirdekten oluşur. Diskler iki omur gövdesinin arasında kauçuk yumuşaklığında destek dokulardır. Omurganın eğilme hareketleri disklerden olduğu gibi, her disk bir amortisör gibi gelen darbeleri emer. Disk omurilik ve sinir köklerinin hemen önünde yerleşmiştir. Bu yerleşim disk hastalıklarındaki belirtilerin ana nedenidir. Bel fitiği halkanın kırılarak içindeki jöle kıvamındaki maddenin omuriliğe ve/veya sinir köklerine baskı yapmasıdır (Şekil 3).

OMURGA KIRIKLARI ve OMURGA KAYMASI

boyun (servikal), sırt (torakal), lomber (bel) ve alt bel (sakral) omurlarının travmalarında olur.

- En sık etkilenen anatomik bölge, sırtın altı ve belin üstüdür.
- Omurga kırıkları en sık çökme, patlama ve kırıklı çıkık tarzında görülür.
- Yüksekten düşme, trafik kazası önemli travma sebepleri olup; yaşlılarda olan kemik erimesi sonrası omurlarda çökme kırıkları da görülebilir.
- Bu kırıkların tedavileri, özellikle omuriliğe kayan kırık kemik parçasının boyutu ve özelliğine göre ameliyatlı veya ameliyatsız olarak yapılır.

OMURGA KIRIKLARINDA İLK YARDIM

- Felç riskinin yüksek olduğu kırıklar dır,
- Yaralını önce soluk yolunun açık olup olmadığına bakılır, açık değilse (boyun omuru kırıklarında çene göğüsten yavaşça ayrılır ve boyun kalın bezden, ceketin kolundan boyunluk yapılarak sarılır.) önce solunum yolu açılır,
- Yaralı, varsa sırt üstü sert bir tahta veya sedyenin üzerine yatırılarak boyun, bel ve diz altı boşlukları doldurulur,yaralı geniş bağlarla bağlanır,
- Geniş tahta yok ise 2 atel koltuk altından topuğa kadar 2 yanına konur ve bağlarla bağlanır,
- Yaralının sedyeye yatırılması için 3 kişi gereklidir, 1. kişi baş ve boyundan 2. kişi sırt ve kalçadan 3. kişi ise bacak ve ayak bileğinden tutar, komutla aynı anda kaldırılmalıdır. Boyun omuru kırık ise 4. kişi sadece başını tutar. Başın kenarı ayakkabı veya kum torbalarıyla desteklenir
- Kesinlikle ayağa kaldırılmaz, oturtulmaz, aksi halde felç olabilir.